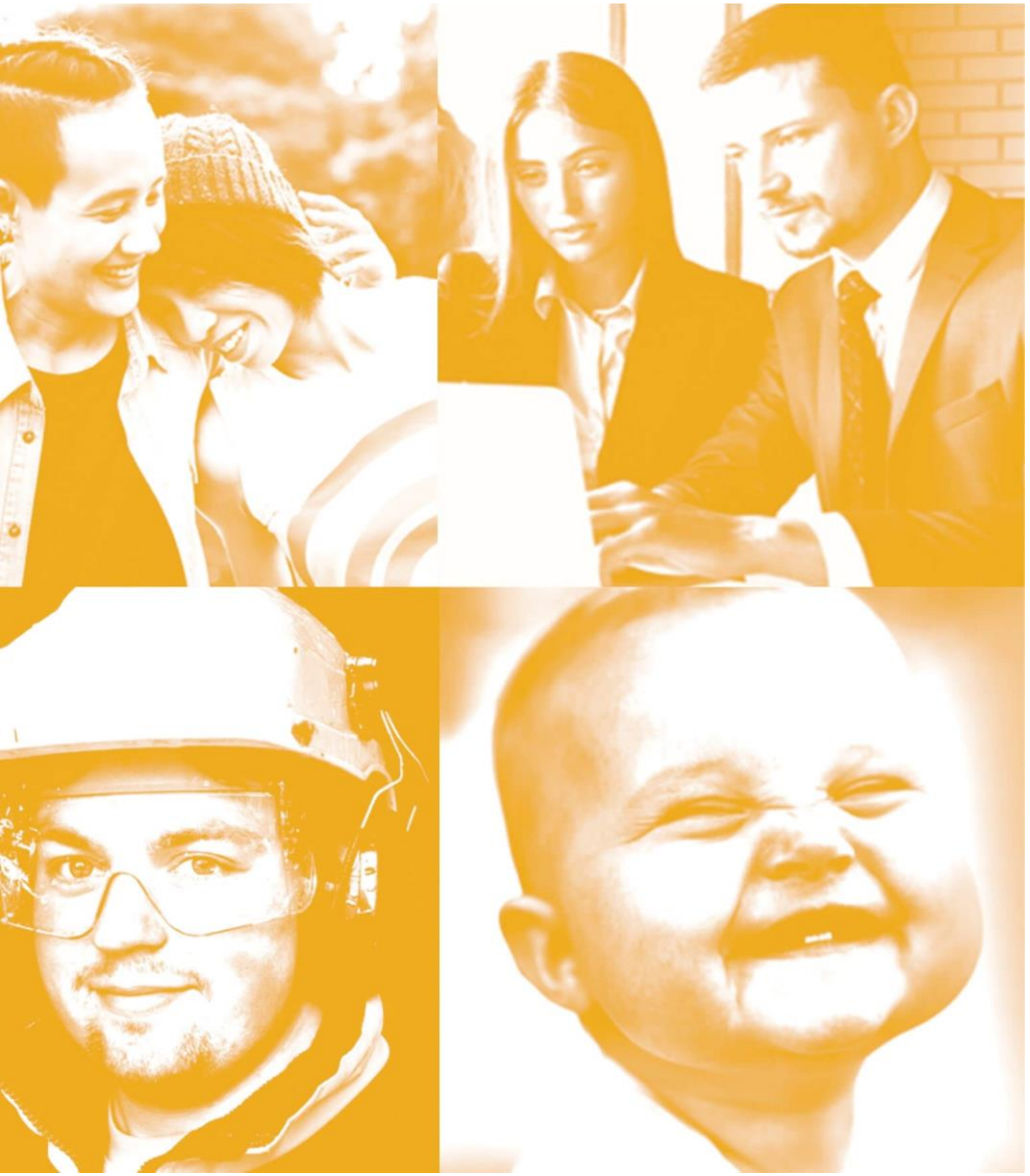

Lyijyrajoitukset EU:ssa

Hanna Korhonen
nvm

20.5.20229

Lyijy kemikaalina

- **Lyijy on myrkyllistä sekä ihmiselle että ympäristölle.**
- Lyijyn myrkyllisyydelle ei ole ns. kynnysarvoa -> ei ole turvallista altistumistasoa, luokitus **CLP-asetuksen** mukaan
- Lyijy on tunnistettu **REACH-asetuksen** nojalla ns. erityistä huolta aiheuttavaksi aineeksi (sisäiset ominaisuudet, käytön laajuus, käyttö- ja altistumistavat)
- Lyijyä on jo rajoitettu sekä kansallisesti että EU-tasolla hyvin monilla sektoreilla ja sovelluksissa
    - Lelut
    - Elintarvikkeet
    - Kosmetiikka
    - Elektroniikka
    - Erilaiset muut kuluttajatuotteet
    - Metsästys: lyijyhaulikielto vesilinnustuksessa 1996 lähtien
    - …

Repr. 1A	H360
Aquatic Chronic 1	H410
Aquatic Acute 1	H400
STOT RE 1	H372
Acute Tox. 4	H332
Acute Tox. 4	H302
Lact.	H362
STOT RE 2	H373
Not Classified	
Carc. 1A	H350
Aquatic Chronic 2	H411
Carc. 2	H351
Muta. 2	H341
Aquatic Chronic 4	H413
Repr. 2	H361

Lyijy I

- Voimassa oleva rajoitus
    - Soveltaminen alkaa 15.2.2023
- Euroopan kemikaalivirasto ECHA valmisteli komission toimeksiannosta
- Lyijyhaulien käyttö ja hallussapito kielletty kosteikoilla (ml. suojavyöhyke 100 m)
- Ramsar-sopimuksen mukainen laaja kosteikkomääritelmä
- Koskee myös kosteikoilla ja niiden suojavyöhykkeillä sijaitsevia ulkoampumaratoja
- Ei sisällä erillistä maanpuolustuspoikkeusta

Lyijy II: alkuperäinen ehdotus lyhyesti

- Lyijyhaulien ja muiden lyijypitoisten ammusten myynti ja käyttö kiellettäisiin metsästyksessä sekä urheilu- ja muussa ulkona tapahtuvassa ammunnassa
    - Siirtymäajat
        - 5 v. lyijyhauleille ja pienemmän kaliiberin luodeille
        - 18 kk suuremman kaliiberin luodeille
    - Kansallisesti mahdollista säätää urheiluammunnalle poikkeuksia tiukoin päästöt minimoivin ehdoin
- Lyijystä valmistettujen kalastusvälineiden (sinkers and lures) myynti ja käyttö kiellettäisiin
    - Siirtymäajat
        - Paino ≤ 50 g 3vuotta
        - Paino > 50 g 5 vuotta
        - Tarkoituksellisesti veteen pudotettaville lyijypainoille tulisi välitön käyttökielto
- Rajoitusta ei sovelleta: sotilas- ja muut ei-siviilikäytöt (Tulli, rajavalvonta, poliisi), eikä vapaaehtoiseen maanpuolustukseen

Lyijy II-rajoitusprosessin eteneminen

- Toimeksianto komissiolta ECHAlle > rajoitusehdotuksen valmistelu > ehdotusta koskeva julkinen kuuleminen ja ECHAn tieteellisten komiteoiden (RAC ja SEAC) käsittely > SEAC-lausuntoon liittyvä julkinen kuuleminen > komiteoiden yhdistetty lausunto komissiolle > komissio valmistelee asetusluonnoksen > REACH-komiteakäsittely – valvonnan käsittävä sääntelymenettely

- Aikataulu?
  - RAC-lausunto valmis 6/2022, SEAC-lausunto 60 vrk mittaiseen julkiseen kuulemiseen kesäkuun alussa
  - Komiteoiden yhteislausunto komissiolle joulukuussa 2022 ?
  - Komission asetusluonnos REACH-komiteaan 2023 kevät ?
  - Äänestys syksy 2023 ?
- Miten voidaan vielä vaikuttaa?
  - SEAC-lausunnon julkinen kuuleminen
  - Suorat yhteydenotot komissioon esim. huoltovarmuusnäkökulmaan liittyen

Lyijy II – muutoksia alkuperäiseen ehdotukseen?

- Poikkeus pienikaliiberisille ammuksille, joille ei löydy lyijytöntä korvaajaa
- Ampumaratoja koskevat riskinhallintatoimet: best practices –lähestymistapa (aiemmin rankat keräysvaatimukset)
- **Vapaaehtoinen maanpuolustus pois poikkeuslistalta**

Poikkeaminen vaatimuksista puolustuksellisista syistä

- EU:n kemikaaliasetusten vaatimuksista mahdollista poiketa, ***" jos se on tarpeen maan puolustuksen vuoksi"*** (REACH, art. 2(4), CLP, art. 1(4))
- Vastaava kirjaus myös kemikaalilain (599/2013) 3 §:ssä
    - Tarkemmin perusteista säädetään kansallisesti ns. puolustuspoikkeusasetuksella (VnA maanpuolustusta koskevista poikkeuksista kemikaalilainsäädännön soveltamisessa, 217/2022)
- REACH-rajoituksia ei ole erikseen kirjattu kemikaalilakiin tai poikkeusperusteasetukseen, mutta KeL:n 3 §:n 4 momentin perusteella vaatimuksista on mahdollista poiketa, jos ***"poikkeaminen muutoin on maanpuolustuksen luonteen, tarkoituksen tai erityistehtävien vuoksi välttämätöntä".***
- Mahdollistaa erilaisia tulkintoja, vaatii keskustelua, ohjeistusta

Lyijyammusten käyttö osana PV:n perustoimintaa

Lyijyammusten käyttö MPK:n koulutuksissa: omat vs. PV:n aseet/ammukset /ampumaradat?

Siviilikäytössä kiellettyjen lyijyammusten käyttö itsenäisessä harjoittelussa siviiliradoilla

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Lisätietoja

hanna.korhonen@gov.fi

